

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

ශ්‍රී ලංකා ජාතික පර්යේෂණ සභාවේ (“සභාව”) 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්ය සාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සභාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය සභාව ඈවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සභාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සභාවේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීමෙන් වැනි හේතු නිසාවන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද , අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සභාවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදකවූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි

විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සභාවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

	නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
(අ)	2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර පිළිබඳ මෙහෙයුම් මාර්ගෝපදේශ අත්පොතෙහි 6.6 ඡේදය	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාවේ පිටපතක් ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින හැටක් (60) ක් ඇතුළත විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, විගණිත දිනය වූ 2023 මැයි 16 දින වන විටත් එකී වාර්තාව ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී පාලක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගෙන අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කරමි.	වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ 2006 ජනවාරි 27 දිනැති ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය 4.1.1 මාර්ගෝපදේශ	ව්‍යාපෘතියක් නියමිත කාලය තුළ අවසන් කරන බවට සහතික වීම පිණිස සහ ඒ සඳහා ඉතා හොඳ වෙළඳපල වටිනාකමක් ලබා	කොවිඩ් බලපෑම හා විදේශ විනිමය හිඟය මත වත්කම් මිලදී ගැනීම අසීරු වූ බැවින් එම මාර්ගෝපදේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි විය.	මිලදී ගැනීම් ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් මාර්ගෝපදේශයට අනුව සිදුකළ යුතුය.

ගැනීමට, සම්පූර්ණ ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂමව සැලසුම් කිරීම වැදගත් වුවත් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සභාව විසින් පර්යේෂණ සඳහා මිලදී ගෙන තිබූ එකතුව රු.52,097,545ක වත්කම් ප්‍රසම්පාදන සැලසුම් මත සිදු කර නොතිබුණි.

3.4 මාර්ගෝපදේශ

ලේඛනගත සැපයුම්කරුවන් වෙතින් මුද්‍රා යෙදූ මිල ගණන් පහකට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් ලබාගතයුතු වන අතර සභාව සතු ලියාපදිංචි සැපයුම්කරුවන් 17 කින් යුත් යාවත්කාලීන කළ ලේඛනයක් පැවතියදීත් සැපයුම්කරුවන් පහකින් මිල ගණන් කැඳවා එක් ලංසුවක් පමණක් ලැබී තිබූ අතර එමඟින් එකතුව රු.5,490,800 ක් වටිනා පරිගණක උපාංගද සැපයුම්කරුවන් දහයකින් මිල ගණන් කැඳවා ලැබී තිබූ ලංසු දෙකකින් රු.1,114,140 ක් වටිනා ලැප්ටොප් යන්ත්‍ර 3ක්ද ප්‍රසම්පාදනය කර තිබුණි.

කොවිඩ් බලපෑම හා විදේශ විනිමය හිඟය හේතුවෙන් එක් ලංසුවක් හෝ ලංසු දෙකක් මත මිලදී ගන්නා ලදී. ලැබී තිබූ මිල ගණන් වෙළඳපළ මිල ගණන් සමග සාධාරණ වීම හා තාක්ෂණ ඇගයීම් කමිටුව මිල ගණන් අනුමත කිරීම මත මිලදීගෙන ඇත.

ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මිලදී ගැනීම් සිදුකළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 172,110 ක උනන්දුවකින් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු. 960,252 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 788,142 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට පුනරාවර්තන ප්‍රදාන ලැබීම් රු.2,640,000 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2016 වර්ෂයේ සිට 2021 දක්වා කාලය තුළ නිමකර තිබූ පෞද්ගලික රාජ්‍ය සහයෝගීතා පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති (PPP) 11ක් වෙනුවෙන් සභාව විසින් රාජ්‍ය අරමුදල් රු.34,536,475 ක් වැයකර තිබුණි. එම ව්‍යාපෘති 8 ක් භාවිතා කරන ලද ශුද්ධ වත්කම් රු. 4,634,712 ක් පර්යේෂණ ආයතනවලට පවරා තිබුණද එම ව්‍යාපෘති වාණිජකරණය කිරීමෙන් සභාව වෙත ලබාගත හැකි පුරස්කාර හිමිකම් යනාදී කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් ලබාගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>පෞද්ගලික රාජ්‍ය සහයෝගීතා පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති ආරම්භ කරන අවස්ථාවේම වාණිජකරණය පිළිබඳ වගකීම පෞද්ගලික අංශයේ හවුල්කරු වෙත පැවරේ. ඇතැම් ව්‍යාපෘති වල ප්‍රතිඵල ස්පාශ්‍ය නොවන අතර ඒවා පෞද්ගලික හවුල්කරුවන් විසින් ස්වකීය කර්මාන්තයේ අභිවෘද්ධිය සඳහා වක්‍ර ලෙස භාවිතා කරයි. ක්ෂේත්‍රයේ අවශ්‍යතා සෘජුව හඳුනා නොගෙන යෝජනා කැඳවීම නිසා විද්‍යාර්ථීන් ස්වකීය අභිමතය පරිදි සැලසුම් කල ව්‍යාපෘති සඳහා ආයාසයෙන් පෞද්ගලික හවුල්කරුවන් සොයාගෙන අයදුම් කිරීමයි. පර්යේෂණ ආයතනවලට වත්කම් පවරා දී නැත්තේ පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වාණිජකරණය තෙක් රැඳී සිටීම නිසාය. එම උපකරණ පවරාදීමට කමිටු මණ්ඩල අනුමැතිය සහිතව ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>ව්‍යාපෘති තුළින් ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුයි.</p>
<p>(ආ) පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති ඇගයීම් සිදුකිරීම වෙනුවෙන් කමිටු පත්කර තිබුණද, එම කමිටු විසින් ව්‍යාපෘති තෝරා ගැනීමේදී සලකා බැලිය යුතුව තිබූ සභාව විසින් හෝ වෙනත් සමාන ආයතනයක් විසින් හෝ වෙනත් රටකදී පෙර විසදුම් සොයාගත් පර්යේෂණ නැවත සිදුකිරීමට ඇති අවස්ථා වැලැක්වීම, පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලය රජයේ අරමුදල් යෙදවීමට සාපේක්ෂව ඵලදායී ආයෝජන ව්‍යාපෘතියක්ද</p>	<p>ව්‍යාපෘති යෝජනා අයදුම්පතෙහි මෙම කරුණු ප්‍රශ්න ලෙස ඇතුළත් කර ඇති අතර පර්යේෂක විසින් පර්යේෂණ පිළිබඳ සියළු තොරතුරු සැපයීමට බැඳී සිටී. අයදුම්කරුගේ ආයතන ප්‍රධානියා හරහා අයදුම්පත යොමුකරන බැවින් ආයතනයද වගකීමට බැඳී සිටී. යෝජනා ඇගයුම් කමිටුවද වගකීමට බැඳී සිටී. තවද සභාව විසින් පත්කර ඇති අනු කමිටු සහ ප්‍රධාන කමිටු ද පර්යේෂණ ද්විකරනය වැලැක්වීමේ වගකීමට බැඳී සිටී. නිරීක්ෂණයේ උදාහරන ලෙස දක්වා ඇති පර්යේෂණ එකම ක්ෂේත්‍රයක වුවද අරමුණු එකිනෙකට වෙනස් වේ.</p>	<p>පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති ඇගයීමේදී සැලකිල්ලට ගත යුතු කරුණු නිසි පරිදි සලකා බලා ව්‍යාපෘති ඇගයීම් සිදුකළ යුතුය.</p>

යන්න පරීක්ෂා කිරීම, පර්යේෂණ සඳහා මිලදී ගන්නා වත්කම් පර්යේෂණයෙන් පසු භාවිතයට ගන්නා ආකාරය සහ පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වාණිජකරණය කළ හැකි ව්‍යාපෘති තුළින් පුරස්කාරය අය කර ගන්නා ආකාරය සොයා බැලීමෙන් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී සහ ඉකුත් වර්ෂයේ දී රු.2,281,832 ක් හා රු.2,298,621 බැගින් කමිටු දීමනා ගෙවා තිබුණි.

(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ID සහ TO ව්‍යාපෘති 38 ක් නිමකර වටිනාකම රු.129,549,528 ක් වූ උපකරණ ව්‍යාපෘති සිදු කරනු ලැබූ ආයතන වෙත භාරදී තිබුණ ද, ඒ සම්බන්ධයෙන් සභාවට ඇති ප්‍රතිලාභ පවරා ගැනීම (පේටන් අයිතිය, තාක්ෂණ පැවරුම් මගින් හිමිකම්, පුරස්කාර හිමිකම් යනාදී) ඉටුවී නොතිබුණි.

සියළු ව්‍යාපෘති මගින් පේටන් අයිතීන් ලැබීමක් හෝ තාක්ෂණ පැවරීමක් හෝ පුරස්කාර හිමිකම් ලබාගැනීමක් සිදුවන්නේ නැත. IDG ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් වසර 2-3 කට පෙර පැවතී ප්‍රතිපත්තිය වූයේ නව දැනුම උත්පාදනය සඳහා ව්‍යාපෘති ප්‍රදානය කිරීම වූ අතර සාර්ථකත්වයේ මිණුම් දණ්ඩ වූයේ ප්‍රතිඵල සුවිගත විද්‍යාත්මක ජ'නල් වල ප්‍රකාශන පළකිරීම වන අතර පේටන් අයිතීන්, තාක්ෂණ පැවරීම් ආදිය අතුරු ප්‍රතිඵල ලෙස සලකනු ලැබීය. වර්තමානයේදී පේටන් අයිතීන්, තාක්ෂණ හිමිකම් පවරා දීම, නවෝත්පාදන වාණිජකරණය පෙර වර්ෂවලට සාපේක්ෂව වැඩි අතර TO ව්‍යාපෘතියේ නවෝත්පාදනයන් වාණිජකරණය කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශය සමග සාකච්ඡා කරමින් පවතී.

ව්‍යාපෘති තුළින් ලබාගතහැකි ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඈ) සහ අපද්‍රව්‍ය දිරාපත්වීම වේගවත් කරන ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සමූහ හඳුනා ගැනීම සඳහා SP 21 -02 විශේෂ ව්‍යාපෘතිය 2021 ජූලි මාසයේ ආරම්භ කර රු.8,135,195 ක් වැය කර තිබූ අතර මෙම ගැටලුව සඳහාම ඉලක්ක මත පදනම් වූ බහු විෂයානුබද්ධ ව්‍යාපෘතියක් (TO 18-21) සඳහා 2018 වර්ෂයේදී රු.49,410,000 ක

මෙම ව්‍යාපෘති ද්විත්වයම කසල කළමනාකරණ විෂයට ගැනුනද අරමුණු වල පැහැදිලි වෙනස්කම් පවතී.

එක සමාන ව්‍යාපෘති නැවත නැවත සිදුනොකල යුතු අතර එකම කේෂ්ත්‍රයක නව ව්‍යාපෘතියන් ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ඊට කලින් සිදුකළ ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකත්වය

අරමුදලකින් ආරම්භ කර අවසාන අදියර ක්‍රියාත්මකව පැවතියදී එහි සාර්ථකත්වය පරීක්ෂා කිරීමටද පෙර මෙම නව ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර තිබුණි.

පරීක්ෂා කළ යුතුය.

(ඉ) TO-14-04 පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතිය මඟින් ඩෙංගු වාහකයන් පාලනය කිරීම සඳහා රු.46,087,658 වියදමක් දරා ඩෙංගු මර්ධනයට නව කීට ප්‍රභේදයක් සොයාගෙන තිබුණද එම කීටයන් රට තුළ ව්‍යාප්ත කිරීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ ඩෙංගු රෝගය මුළුමනින් තුරන් කිරීම තෙක් ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵලය යොදාගත යුතුව තිබියදී ඒ පිළිබඳ අධීක්ෂණයක් හෝ පසු විපරම් කිරීමක් සිදුකර නොතිබුණි.

ව්‍යාපෘති ප්‍රතිඵල ක්‍රියාවට නැංවීම අදාළ ආයතනය සතු වගකීමක් වන හෙයින් ව්‍යාපෘතියේ සියලු සොයාගැනීම් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ඩෙංගු මර්ධන ඒකකය, පරිසර අමාත්‍යාංශය හා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට ලබාදී ඇත.

පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ඵලදායීව භාවිතා කිරීම තුළින් රටට ප්‍රතිලාභ ලබාගත හැකි වන පරිදි ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීම හා අධීක්ෂණය කළ යුතුය.